

میدان داری

رسانه‌ها در فرایند یادگیری

مانوئل ویلبولد

ترجمه: مینا قراگوزلی

دانشجوی رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان قزوین

آوریل ۲۰۱۹

۱. ارتباط و همکاری

عمده‌ترین مزیت رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی برقراری ارتباط بهتر است. هر دانش‌آموز در هر زمان می‌تواند با استفاده از پیام‌رسان‌هایی مانند واتس‌آپ یا پیام‌رسان‌های داخلی نظیر آن با افراد دیگر در هر نقطه از جهان ارتباط برقرار کند. آن‌ها می‌توانند از طریق تلفن هوشمند، تبلت یا کامپیوتر از این پلت‌فرم‌ها استفاده کرده، به تبادل اطلاعات و سؤالات پرداخته یا به صورت صوتی یا تصویری با هم صحبت کنند. اگر دانش‌آموز در تکالیف درسی خود مشکلی داشته باشد می‌تواند بدون نیاز به ملاقات حضوری و تنها از طریق شبکه‌های اجتماعی با دوستان یا معلمان خود در ارتباط بوده و راهنمایی‌های لازم را دریافت کند. شبکه‌های اجتماعی با فراهم‌سازی امکانات و پشتیبان‌ها در به اشتراک‌گذاری اسناد، فرایند یادگیری را ارتقا می‌بخشند. معلمان نیز از طریق این نوع ارتباطات اجتماعی با دانش‌آموزان خود در تماس هستند.

۲. دسترسی به اطلاعات عینی آنلاین

وب‌سایت‌ها و شبکه‌های اجتماعی مختلف اطلاعات زیادی فراهم کرده و در دسترس کاربران قرار می‌دهند. این اطلاعات می‌تواند برای دانش‌آموزان مفید باشد. دانش‌آموزان می‌توانند

چگونه استفاده از رسانه‌های اجتماعی در آموزش موجب بهبود یادگیری می‌شود؟

امروزه تکنولوژی و رسانه‌های اجتماعی به یکی از ضروریات زندگی ما تبدیل شده‌اند. تقریباً تمام افراد بالای ۱۳ سال به شبکه‌های اجتماعی محبوب مانند واتس‌آپ، فیس‌بوک، اسنپ‌چت، اینستاگرام و ... و در شبکه‌های داخلی به سروش، بله، روبیکا و ... دسترسی دارند. به‌عنوان مثال رسانه اجتماعی مانند واتس‌آپ حداقل ۱۶ سال سن دارد.

دانش‌آموزان برای فراهم‌سازی نیازمندی‌های آموزشی خود از تجهیزات و ابزار آنلاین مختلف استفاده می‌کنند. بیره نیست اگر بگوییم در جهان مدرن امروزی آموزش و رسانه‌های اجتماعی دست در دست یکدیگر داشته و رابطه نزدیکی با هم دارند.

اما سؤالی که پیش می‌آید اینست که: چگونه شبکه‌های اجتماعی آنلاین برای دانش‌آموزان مفید هستند؟ آیا روش‌هایی وجود دارد که (از طریق آن‌ها) کاربرد ایمن و مناسب این رسانه‌ها بتواند برای فراگیران مفید بوده و به ترمیم شکاف‌های موجود در فرایند یادگیری کمک کند؟

در اینجا به بررسی برخی رویکردها و مزایای رسانه‌های اجتماعی می‌پردازیم. رویکردهایی که می‌توانند عملکرد آکادمیک دانش‌آموزان را بهبود بخشند.

از طریق اخبار و اطلاعات شبکه‌های اجتماعی (گردش خبری) وبسایت‌های مناسب و آموزنده را پیدا کرده و از این طریق به اطلاعات موردنظر خود دست یابند. همچنین آن‌ها می‌توانند براساس علایق خود پاسخ‌های متعددی برای سؤالاتشان پیدا کنند. سایت‌ها و وبسایت‌های داخلی مانند «شبکه ملی مدارس ایران» و شبکه آموزشی «شاد» می‌توانند الهام‌بخش ایده‌هایی برای پروژه‌های مدرسه یا حل مسئله عملی باشند. از دیگر مزایای شبکه‌های اجتماعی این است که به دانش‌آموزان کمک می‌کند برای درس‌های مهم خود آماده شده و مفاهیم خاص را با بالاترین کارایی یاد بگیرند. وبسایت‌های شبکه‌های اجتماعی حاوی آخرین اطلاعات دربارهٔ دروس مدرسه خواهد بود. در نتیجه این فرصت برای دانش‌آموزان فراهم می‌شود تا مطالب جدید را بررسی کرده و آن‌ها را از نظر بگذرانند. در عصر کنونی شاهد یادگیری از طریق رسانه‌های اجتماعی هستیم.

۳. درگیر شدن والدین در فرایند یادگیری فرزندان

رسانه‌های اجتماعی به والدین کمک می‌کنند تا در فرایند یادگیری فرزندان خود مشارکت داشته باشند. والدین از طریق شبکه‌های اجتماعی می‌توانند دربارهٔ فعالیت‌های مدرسه اطلاعات جدیدی کسب کنند و از طریق پلتفرم‌های آنلاین ایمن که مورد استفادهٔ مدرسه یا مؤسسه هستند با والدین در ارتباط باشند و پیشرفت دانش‌آموزان را به اطلاع والدین برسانند. والدین نیز می‌توانند با معلمان در ارتباط بوده و از مطالب درسی، فرایند یادگیری و آموزش مطلع باشند. از طرف دیگر، رسانه‌های اجتماعی تأثیر مثبتی روی عملکرد دانش‌آموزان دارند. در نتیجه والدین می‌توانند حمایت‌های آموزشی بهتر و قابل درکی به فرزندان خود ارائه دهند.

۴. بهبود مهارت‌های آموزشی، یادگیری، ارتباطی و خواندن

غالباً مشاهده شده است که دانش‌آموزان از خواندن و نوشتن خسته می‌شوند. ولی، اینترنت و رسانه‌های اجتماعی به صورت آنلاین اطلاعات زیادی در اختیار کاربران قرار می‌دهند و دانش‌آموزان تمایل زیادی برای مطالعهٔ آن‌ها دارند. به‌ویژه اگر این اطلاعات شامل انیمیشن‌های جالب توجه باشد. پیام‌ها، نظرات و تفاسیر، خبرها، مقالات و کتاب‌های آنلاین فهرستی بی‌پایان از اطلاعات خواندنی فراهم می‌کنند و دانش‌آموزان را وادار می‌کنند تا زمانی را به مطالعهٔ مطالب اختصاص داده و برای یادگیری آن‌ها بیشتر تلاش کنند. این فعالیت‌های آنلاین به یادگیری کلی کودک کمک کرده

و در نهایت عادت‌های خواندن کودک پیشرفت چشمگیری می‌کند. در نتیجه موجب بهبود مؤثر توانایی‌های نوشتاری دانش‌آموز می‌شود.

۵. فرصت‌های یادگیری و آموزش از راه دور

یکی دیگر از مزایای بزرگ شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی در زمینهٔ یادگیری و آموزش فراهم‌سازی فرصت آموزش از راه دور است. دانش‌آموزان محروم از تحصیل زیادی وجود دارد که به آموزش‌های رسمی دسترسی ندارند و نمی‌توانند در کلاس‌های منظم مؤسسات آموزشی یا مدارس شرکت کنند. امروزه معلمان می‌توانند با کمک ابزار و تجهیزات آنلاین به همراه رسانه‌های اجتماعی دانش‌آموزان را جذب برنامه‌های آموزش از راه دور کنند و از این طریق آن‌ها را در کلاس‌های درسی شرکت دهند. این فرایند به زودی به یک بخش جدایی‌ناپذیر سیستم آموزشی مدرن در جهان تبدیل خواهد شد. ارائهٔ سخنرانی‌های زنده از طریق اسکایپ یا به کمک شبکه‌های داخلی و نرم‌افزارهای آموزشی روشی است که به دانش‌آموزان مناطق دوردست و محروم جهان امکان می‌دهد تا به آموزش دسترسی داشته باشند.

بنابراین می‌توان ادعا کرد که بستر^۱ رسانه‌های اجتماعی می‌توانند موجب برقراری تماس‌های صوتی و ویدئویی آزاد، ارتباطات، به اشتراک‌گذاری اسناد و مدارک و هر نوع اطلاعاتی باشند که در بهبود عملکرد آکادمیک و یادگیری دانش‌آموزان تأثیر بسزایی دارند.

همزمان والدین و معلمان نیز باید به این نکته توجه کنند که هنگام ارتباط آنلاین کودک و کار با اینترنت و شبکه‌ها و وبسایت‌های اجتماعی تمهیدات امنیتی لازم را فراهم کنند. در زمینهٔ فراهم‌سازی امنیت کودکان هنگام کار با رسانه‌های اجتماعی نکات مهمی وجود دارد که امروزه رعایت آن‌ها برای تمام والدین مفید و

در عین حال الزامی است.

از شبکه‌های آموزشی مؤثر دانش‌آموزی، می‌توان به شبکه ملی مدارس ایران (رشد) اشاره کرد. این شبکه به‌عنوان یکی از اجزای بستهٔ آموزشی به سایر اجزا در رسیدن به اهداف کمک می‌کند. دانش‌آموزان و معلمان و والدین با مراجعه به شبکه رشد، اطلاعات مفید علمی - آموزشی، فرهنگی مرتبط با درس‌های هر پایه تحصیلی کسب کرده و به مفاهیم علمی متعددی دسترسی خواهند داشت.

* پی‌نوشت

1. Platform